EIROPAS
KOMISIJA

Strasbūrā, 26.11.2024.
COM(2024) 711 final

Ieteikums

**PADOMES IETEIKUMS,**

**ar ko apstiprina Čehijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu**

Ieteikums

# PADOMES IETEIKUMS,

## ar ko apstiprina Čehijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. pantu,

ņemot vērā Regulu (ES) 2024/1263 un jo īpaši tās 17. pantu,

ņemot vērā Komisijas ieteikumu,

tā kā:

## VISPĀRĪGI APSVĒRUMI

(1) Reformētā ES ekonomikas pārvaldības sistēma stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī. Reformētās ES ekonomikas pārvaldības sistēmas pamatelementi ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību[1] kopā ar grozīto Regulu (EK) Nr. 1467/97 par pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu[2] un grozīto Padomes Direktīvu 2011/85/ES par dalībvalstu budžeta struktūrām[3]. Šīs sistēmas mērķis ir nodrošināt valstu parāda ilgtspēju un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi, izmantojot reformas un investīcijas. Tā veicina valstu atbildību, un tajā ir likts uzsvars uz vidēju termiņu apvienojumā ar noteikumu efektīvu un saskaņotu izpildes panākšanu.

(2) Jaunajā ekonomikas pārvaldības sistēmā būtiska vieta ir valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālajiem plāniem, kurus dalībvalstis iesniedz Padomei un Komisijai. Šiem plāniem ir jāpalīdz sasniegt divus mērķus: i) nodrošināt, ka līdz korekcijas perioda beigām vispārējās valdības parāds ticami samazinās vai saglabājas piesardzīgā līmenī un ka valdības budžeta deficīts tiek samazināts un vidējā termiņā saglabājas zem atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP, un ii) nodrošināt reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm. Tālab katrā plānā ir jāiekļauj vidēja termiņa saistības attiecībā uz neto izdevumu[4] virzību, kas faktiski paredz budžeta

---

1 Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/ojttp://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

2 Padomes Regula (ES) 2024/1264 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu (OV L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

3 Padomes Direktīva (ES) 2024/1265 (2024. gada 29. aprīlis), ar ko groza Direktīvu 2011/85/ES par prasībām dalībvalstu budžeta struktūrām (OV L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

4 Neto izdevumi atbilstoši Regulas (ES) 2024/1263 2. pantā sniegtajai definīcijai ir visi valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus, ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus, iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem, iv) valstu izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu, v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

ierobežojumu uz plāna darbības laiku, kurš ir četri vai pieci gadi (atkarībā no dalībvalsts parastā sasaukuma perioda). Turklāt plānā ir jāpaskaidro, kā dalībvalsts nodrošinās reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos (tai skaitā attiecīgā gadījumā tajos, kuri attiecas uz makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru (MNNP)), un kā dalībvalsts pievērsīsies Savienības kopīgajām prioritātēm. Fiskālās korekcijas periods ir četri gadi, taču to var pagarināt par ilgākais trim gadiem, ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu, kas atbilst Regulā (ES) 2024/1263 noteiktajiem kritērijiem.

(3) Pēc tam, kad plāns ir iesniegts, Komisijai saskaņā ar Regulu (ES) 2024/1263 ir jānovērtē, vai tas atbilst minētās regulas prasībām.

(4) Pēc tam Padomei uz Komisijas ieteikuma pamata ir jāpieņem ieteikums, kurā nosaka attiecīgās dalībvalsts neto izdevumu virzību un attiecīgā gadījumā apstiprina reformu un investīciju jomas saistību kopumu, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai.

## APSVĒRUMI SAISTĪBĀ AR ČEHIJAS VALSTS VIDĒJA TERMIŅA FISKĀLI STRUKTURĀLO PLĀNU

(5) Čehija valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu Padomei un Komisijai iesniedza 2024. gada 16. oktobrī. Iesniegšana notika Regulas (ES) 2024/1263 36. pantā noteiktā termiņa pagarinājumā, kam 24. septembrī bija piekritusi Komisija, ņemot vērā Čehijas norādītos iemeslus.

### Process pirms plāna iesniegšanas

(6) Pirms plāna iesniegšanas Čehija pieprasīja tehnisko informāciju[5], kuru Komisija sniedza 2024. gada 21. jūnijā un publicēja 2024. gada 16. oktobrī[6]. Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 9. panta 1. punkta c) apakšpunktu, 9. panta 2. punktu un 16. panta 2. punktu tehniskajā informācijā tiek norādīts strukturālās primārās bilances līmenis 2028. gadā, kurš ir nepieciešams, lai nodrošinātu, ka vispārējās valdības budžeta deficīts vidējā termiņā saglabājas zem 3 % no IKP un vispārējās valdības parāds vidējā termiņā saglabājas zem 60 % no IKP, ja pēc četru gadu korekcijas perioda beigām netiek veikti papildu budžeta pasākumi. Vidējs termiņš tiek definēts kā desmit gadu periods, kas seko korekcijas perioda beigām. Tehniskā informācija, kura tika nosūtīta dalībvalstij, bija sagatavota par diviem scenārijiem: scenāriju, kas nodrošina atbilstību deficīta noturības nosacījumam saskaņā ar Regulas (ES) 2024/126 9. panta 3. punktu[7], un scenāriju bez šā nosacījuma. Tehniskajā informācijā par Čehiju ir noteikts, ka, lai

---

5 Dalībvalstīm un Ekonomikas un finanšu komitejai nosūtāmie iepriekšējie norādījumi ietver tehnisko informāciju i) bez korekcijas perioda pagarinājumu un ar to (attiecīgi par četriem un septiņiem gadiem) un ii) ar deficīta noturības nosacījumu un bez tā. Tas ietver arī galvenos sākotnējos nosacījumus un pamatā esošos pieņēmumus, kas izmantoti Komisijas vidēja termiņa valdības parāda prognozēšanas sistēmā. Atsauces trajektorija tika aprēķināta, pamatojoties uz metodiku, kas aprakstīta Komisijas *2023. gada parāda ilgtspējas pārskatā* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Tā pamatā ir Eiropas Komisijas 2024. gada pavasara prognoze un tās vidēja termiņa pagarinājums līdz 2033. gadam, un ilgtermiņa IKP pieaugums un novecošanas izmaksas atbilst kopīgajam Komisijas un Padomes *2024. gada ziņojumam par novecošanu* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#czechia.

7 Regulas (ES) 2024/1263 8. pantā noteiktais deficīta noturības nosacījums ir šāds: strukturālā primārā bilance ik gadu uzlabojas par 0,4 procentpunktiem no IKP (vai par 0,25 procentpunktiem no IKP pagarināta korekcijas perioda gadījumā), līdz strukturālais budžeta deficīts ir mazāks par 1,5 % no IKP.

četru gadu korekcijas perioda laikā izpildītu piemērojamos fiskālos noteikumus, saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem strukturālajai primārajai bilancei korekcijas perioda beigās (2028. gadā) ir jābūt vismaz 0,4 % apmērā no IKP (scenārijā bez deficīta noturības nosacījuma), kā norādīts nākamajā tabulā. Informācijai – ņemot vērā deficīta noturības nosacījumu, strukturālajai primārajai bilancei korekcijas perioda beigās (2028. gadā) būtu jāsasniedz vismaz 0,4 % no IKP. Tomēr Čehijai, kura ir tiesīga saņemt tehnisko informāciju, deficīta noturības nosacījums nav obligāts.

**1. tabula. Tehniskā informācija, ko Komisija iesniedza Čehijai**

| Korekcijas perioda pēdējais gads | 2028. |
|---|---|
| Strukturālās primārās bilances minimālā vērtība (% no IKP) scenārijā bez deficīta noturības nosacījuma | 0,4 |
| *Tikai informācijai:* strukturālās primārās bilances minimālā vērtība (% no IKP) scenārijā ar deficīta noturības nosacījumu | 0,4 |

Avots: Komisijas aprēķini.

(7) Čehija un Komisija no 2024. gada jūnija līdz septembrim risināja Regulas (ES) 2024/1263 12. pantā paredzēto tehnisko dialogu. Dialoga galvenās tēmas bija Čehijas paredzētā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi (konkrētāk, potenciālā IKP pieauguma prognozes), kā arī reformas un investīcijas, ko paredzēts īstenot, lai reaģētu uz galvenajām Eiropas pusgada gaitā apzinātajām problēmām un pievērstos Savienības kopīgajām prioritātēm, kas ir taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, sociālā un ekonomiskā noturība, enerģētiskā drošība un aizsardzības spēju palielināšana.

(8) 2024. gada septembrī un oktobrī Čehija saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 11. panta 3. punktu un 36. panta 1. punkta c) apakšpunktu un atbilstīgi tās plānā sniegtajai informācijai rīkoja apspriešanos ar pilsonisko sabiedrību, sociālajiem partneriem, reģionālajām iestādēm un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Saskaņā ar Čehijas plānā sniegto informāciju process ietvēra pienācīgu starpministriju apspriešanos, kurā piedalījās ekonomiskie un sociālie partneri. Turklāt notika apaļā galda diskusija par plāna projektu ar ekonomikas un sociālo partneru, bezpeļņas sektora, reģionu, abu parlamenta palātu un citu attiecīgo iestāžu – arī Čehijas Fiskālās padomes – pārstāvjiem. Piedevām plāna projekts tika iesniegts Valdības Ilgtspējīgas attīstības padomei un Valdības nevalstisko organizāciju padomei. Plānu apsprieda arī divās parlamenta komitejās. Visbeidzot, ekonomisko un sociālo partneru pārstāvji varēja paust savu viedokli Ekonomikas lietu un sociālā nolīguma padomes darba grupā.

(9) Budžeta prognožu komiteja, kuras uzdevums ir novērtēt makroekonomiskās un budžeta prognozes, sniedza atzinumu par makroekonomikas prognozi, kas ir daudzgadu neto izdevumu virzības pamatā. Komiteja novērtēja makroekonomisko prognozi kā reālistisku.

(10) Plāns valsts parlamentā tika apspriests 2024. gada 8. oktobrī. Valdība to pieņēma 2024. gada 16. oktobrī.

**Citi saistītie procesi**

(11) Padome 2024. gada 21. oktobrī adresēja Čehijai vairākus konkrētai valstij adresētus ieteikumus (KVAI) Eiropas pusgada ietvaros[8].

**PLĀNA KOPSAVILKUMS UN KOMISIJAS NOVĒRTĒJUMS**

(12) Turpmāk ir sniegts plāna novērtējums, ko Komisija veica saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 16. pantu.

**Konteksts: makroekonomiskā un fiskālā situācija un perspektīvas**

(13) Ekonomiskā aktivitāte Čehijā 2023. gadā samazinājās par 0,1 %, jo augstā inflācija samazināja pirktspēju un izraisīja mājsaimniecību patēriņa samazināšanos. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi sagaidāms, ka 2024. gadā ekonomika pieaugs par 1,0 %, pateicoties pakāpeniskai iekšzemes pieprasījuma augšupejai, ko veicina reālo algu pieaugums un inflācijas samazināšanās. Paredzams, ka 2025. gadā, palielinoties mājsaimniecību patēriņa un investīciju pieaugumam, reālais IKP palielināsies par 2,4 %, savukārt neto eksporta ietekme būs negatīva. Paredzams, ka 2026. gadā reālais IKP palielināsies par 2,7 % – to veicinās mājsaimniecību patēriņa pieaugums un bruto pamatkapitāla veidošana, kā arī eksporta atgūšanās. Paredzams, ka prognozes periodā (t. i., 2024.–2026. gadā) potenciālā IKP pieaugums Čehijā nedaudz palielināsies no 1,6 % 2024. gadā līdz 1,8 % 2026. gadā; to veicinās produktivitātes pieaugums un lielāki kapitālieguldījumi, savukārt darbaspēka ieguldījums samazinās. Bezdarba līmenis 2023. gadā bija 2,6 %, un saskaņā ar Komisijas prognozi tas 2024. gadā būs 2,6 %, 2025. gadā 2,7 % un 2026. gadā 2,7 %. Paredzams, ka inflācija (IKP deflators), kas 2023. gadā bija 8,2 %, 2024. gadā būs samazinājusies līdz 4,0 % un sasniegs 2,4 % 2025. gadā un 2,4 % 2026. gadā.

(14) Fiskālā ziņā Čehijas vispārējās valdības budžeta deficīts 2023. gadā bija 3,8 % no IKP. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi tas būs sasniedzis 2,5 % no IKP 2024. gadā un turpinās samazināties, sasniedzot 2,3 % no IKP 2025. gadā un, balstoties uz nemainīgas politikas pieņēmumu, 1,9 % 2026. gadā. Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozē ir ņemts vērā Čehijas 2025. gada budžeta projekts, kuru valdība valsts parlamentam ierosināja septembrī. Vispārējās valdības parāds 2023. gada beigās bija 42,4 % no IKP. Saskaņā ar Eiropas Komisijas 2024. gada rudens prognozi parāda attiecība pret IKP 2024. gada beigās būs palielinājusies līdz 43,4 %. Prognozēts, ka 2025. gada beigās tā būs pieaugusi vēl vairāk – līdz 44,4 % – un 2026. gada beigās līdz 44,8 % no IKP. Vidēja termiņa plānos norādītās politikas saistības kā tādas Komisijas fiskālajā prognozē netiek ņemtas vērā, iekams tās nav pamatotas ar ticami paziņotiem un pietiekami precizētiem konkrētiem politikas pasākumiem.

**Plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie makroekonomiskie pieņēmumi**

(15) Čehijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns aptver laikposmu no 2025. līdz 2028. gadam, un tajā ir paredzēta fiskālā korekcija četru gadu laikā.

(16) Plānā ir ietverta informācija, kas jāsniedz saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 13. pantu, izņemot plānotos fiskāli strukturālos pasākumus plāna pēdējos gados.

(17) Plānā valsts uzņemas saistības panākt 2. tabulā sniegto neto izdevumu virzību, kas laikposmā no 2025. līdz 2028. gadam atbilst neto izdevumu vidējam pieaugumam 3,1 % apmērā. Tehniskā informācija (lineāras korekcijas scenārijā) atbilst 2025.–

[8] Padomes Ieteikums par Čehijas ekonomikas, budžeta, nodarbinātības un strukturālo politiku, vēl nav publicēts.

2028. gada korekcijas perioda neto izdevumu vidējam pieaugumam 3,5 % apmērā. Lēsts, ka plānā norādītās neto izdevumu virzības rezultātā strukturālā primārā bilance korekcijas perioda beigās (2028. gadā) būs 0,4 % no IKP. Šis rādītājs ir vienāds ar Komisijas 2024. gada 21. jūnija tehniskajā informācijā sniegto strukturālās primārās bilances minimālo līmeni 2028. gadam, t. i., 0,4 % no IKP[9]. Plānā ir pieņemts, ka potenciālā IKP pieaugums samazināsies no 2,0 % 2024. gadā līdz 1,4 % 2025. gadā, bet pēc tam nedaudz palielināsies, sasniedzot vidēji 1,6 % korekcijas periodā (2025.–2028. gadā). Turklāt plānā paredzēts, ka IKP deflatora pieauguma temps samazināsies no 3,4 % 2024. gadā līdz 2,7 % 2025. gadā un līdz 2028. gadam pakāpeniski nokritīsies līdz 2,0 %.

**2. tabula. Čehijas plānā norādītā neto izdevumu virzība un galvenie pieņēmumi**

| | 2024. | 2025. | 2026. | 2027. | 2028. | Vidējais rādītājs plāna darbības laikā (2025.–2028.) |
|---|---|---|---|---|---|---|
| Neto izdevumu pieaugums (gadā, %) | 5,3 | 4,5 | 2,5 | 2,6 | 2,9 | 3,1 |
| Neto izdevumu pieaugums (kumulatīvi no 2023. gada bāzes, %) | 5,3 | 10,1 | 12,9 | 15,8 | 19,2 | n. p. |
| Potenciālā IKP pieaugums (%) | 2,0 | 1,4 | 1,5 | 1,8 | 1,5 | 1,6 |
| Inflācija (IKP deflatora pieaugums) (%) | 3,4 | 2,7 | 2,2 | 2,1 | 2,0 | 2,2 |

Avots: Čehijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns un Komisijas aprēķini.

**Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības parādu**

(18) Ja plānā norādītā neto izdevumu virzība un tās pamatā esošie pieņēmumi īstenosies, vispārējās valdības parāds saskaņā ar plānu palielināsies no 44,1 % no IKP 2024. gadā līdz 45,3 % no IKP 2026. gadā un pēc tam samazināsies līdz 44,2 % no IKP korekcijas perioda beigās (2028. gadā), kā norādīts nākamajā tabulā. Saskaņā ar plānu vidējā termiņā, t. i., līdz 2038. gadam, parāda attiecība kopumā stabilizēsies līdz 2033. gadam un pēc tam pieaugs līdz 47,5 % no IKP 2038. gadā.

[9] Scenārijā bez deficīta noturības nosacījuma.

**3. tabula. Čehijas plānā norādītā vispārējās valdības parāda un bilances attīstība**

| | 2023. | 2024. | 2025. | 2026. | 2027. | 2028. | 2038. |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| Valdības parāds (% no IKP) | 42,4 | 44,1 | 45,1 | 45,3 | 44,7 | 44,2 | 47,5 |
| Valdības bilance (% no IKP) | –3,8 | –2,8 | –2,5 | –1,7 | –0,9 | –0,5 | –2,6 |

Avots: Čehijas vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns.

Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības parāds vidējā termiņā noturētos zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 60 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz parādu.

**Plāna neto izdevumu saistību ietekme uz vispārējās valdības bilanci**

(19) Balstoties uz plānā norādīto neto izdevumu virzību un pieņēmumiem, vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies no 2,8 % no IKP 2024. gadā līdz 0,5 % no IKP korekcijas perioda beigās (2028. gadā). Tādējādi saskaņā ar plānu vispārējās valdības bilance korekcijas perioda beigās (2028. gadā) nepārsniegtu atsauces vērtību, kas ir 3 % no IKP. Arī desmit gadu periodā pēc korekcijas perioda (t. i., līdz 2038. gadam) valdības budžeta deficīts nepārsniegtu 3 % no IKP. Tāpēc, balstoties uz plānā norādītajām politikas saistībām un makroekonomiskajiem pieņēmumiem, plānā paredzētā neto izdevumu virzība atbilst Regulas (ES) 2024/1263 16. panta 2. punktā noteiktajai prasībai attiecībā uz deficītu.

**Plāna makroekonomiskie pieņēmumi**

(20) Plāna pamatā ir pieņēmumi, kas atšķiras no Komisijas pieņēmumiem, kurus tā Čehijai nosūtīja [2024. gada 21. jūnijā]. Konkrētāk, plānā ir izmantoti atšķirīgi pieņēmumi astoņiem mainīgajiem lielumiem, proti, sākumpunktam (strukturālā primārā bilance 2024. gadā), potenciālā IKP pieaugumam, reālā IKP pieaugumam, IKP deflatora pieaugumam, nominālajai (netiešajai) procentu likmei, fiskālajam multiplikatoram, atlikumu un plūsmu korekcijām un pieņēmumiem par ieņēmumiem (t. i., pieņemtajai elastībai). Tālāk sniegts šo dažādo pieņēmumu novērtējums.

(21) Pieņēmumu atšķirības, kurām ir būtiskākā ietekme uz neto izdevumu vidējo pieaugumu, ir norādītas tālāk, par katru no tām sniedzot atsevišķu novērtējumu.

- Plānā pieņemts, ka sākumpunkts (strukturālā primārā bilance 2024. gadā) būs –0,7 % no IKP, kas ir mazāks nekā Komisijas pieņēmums, proti, –0,1 % no IKP. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir mazāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Tas ir skaidrojams ar jaunākas informācijas izmantošanu nekā Komisijas pieņēmumos, tajā skaitā zemāku aplēsi par vispārējās valdības bilanci 2024. gadā (–2,8 % no IKP plānā salīdzinājumā ar –2,4 % no IKP saskaņā ar Eiropas Komisijas pieņēmumiem). Tas kopumā atbilst Komisijas 2024. gada rudens prognozei. Līdz ar to uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.
- Plānā pieņemts, ka potenciālā IKP pieaugums korekcijas periodā (2025.–2028. gads) būs vidēji 1,6 %. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums

korekcijas periodā ir lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Pēc korekcijas perioda (2029.–2038. gads) beigām potenciālās izaugsmes laikrindas tuvinās Komisijas pieņēmumiem, kā rezultātā plāna vidējais potenciālais pieaugums ir lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem (1,4 % salīdzinājumā ar 1,3 %). Novirze līdz 2028. gadam ir skaidrojama ar labvēlīgākām īstermiņa makroekonomiskajām prognozēm Čehijas plānā un nelielu augšupvērstu IKP pieauguma korekciju 2023. gadam. Piedevām plānā norādīts, ka potenciālās izaugsmes aplēsēs kā ievaddati ir iekļauta plāna 2024. gada augusta makroekonomiskā prognoze laikposmam līdz 2028. gadam. Turklāt kumulatīvais pieaugums aplēšu laikposmā kopumā joprojām atbilst kopīgi pieņemtās metodikas rezultātiem. Līdz ar to uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

- Plānā pieņemts, ka IKP deflatora pieaugums aplēšu laikposmā būs vidēji par 0,5 procentpunktiem zemāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumu. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir mazāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Šis pieņēmums, kas ir piesardzīgāks nekā Komisijas iepriekšējos norādījumos sniegtais, plānā ir skaidrots ar to, ka iekļauti jaunāki dati, pieņemts, ka inflācijas mērķis 2 % apmērā (PCI pieaugums) jāsasniedz līdz 2026. gada vidum, un pieņemts, ka IKP deflators 2028. gadā pietuvosies šai vērtībai un atlikušajā aplēšu laikposmā saglabāsies stabils 2028. gada vērtībā. Uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

- Plānā pieņemts, ka nominālā (netiešā) procentu likme aplēšu laikposmā būs vidēji par 0,6 procentpunktiem zemāka nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumu. Tā rezultātā plānā paredzētais neto izdevumu vidējais pieaugums korekcijas periodā ir lielāks nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Šī novirze izriet no pieņēmuma, ka tirgus procentu likmes īstermiņā un ilgtermiņā ir zemākas par aptuveni vienu procentpunktu, kas ir optimistiskāks pieņēmums nekā saskaņā ar Komisijas pieņēmumiem. Tas skaidrojams ar jaunāku datu iekļaušanu un citu metodi, kuras pamatā ir prognozes par tirgus procentu likmju pazemināšanos atbilstoši centrālās bankas pamatlikmes virzībai. Novirze izriet arī no nedaudz labvēlīgāka pieņēmuma plānā par reālā IKP pieaugumu (saucēja efekts). Līdz ar to uzskatāms, ka šis pieņēmums ir pienācīgi pamatots.

  Pārējām pieņēmumu atšķirībām nav būtiskas ietekmes uz neto izdevumu vidējo pieaugumu salīdzinājumā ar Eiropas Komisijas pieņēmumiem. Kopumā visas atšķirības kopā rada vidējo neto izdevumu pieaugumu, kas plānā ir mazāks nekā vidējais neto izdevumu pieaugums, kas izriet no tehniskās informācijas. Turklāt savā plānā Čehija apņemas panākt par šo maksimālo apjomu vēl zemāku neto izdevumu virzību. Eiropas Komisija ņems vērā iepriekš minēto plāna pieņēmumu novērtējumu turpmākajos novērtējumos par atbilstību šim ieteikumam.

**Plāna fiskālā stratēģija**

(22) Plānā nav iekļauta orientējoša fiskālā stratēģija plāna neto izdevumu trajektorijas īstenošanai, jo šī virzība ir noteikta tikai kā tehniskais maksimālais apjoms, ko Čehija apņemas nepārsniegt. Attiecīgo politikas pasākumu detalizēts izklāsts ir jāapstiprina vai jākoriģē un jāizskata skaitliski gada budžetos.

**Plānā iekļautās reformu un investīciju ieceres, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, un pievērsties Savienības kopīgajām prioritātēm**

(23) Plānā ir aprakstīta plānotā politika attiecībā uz reformām un investīcijām, ar ko paredzēts reaģēt uz galvenajām problēmām, kuras apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši Čehijai adresētajos KVAI, un pievērsties ES kopīgajām prioritātēm. Plānā ir iekļautas 128 reformas un investīcijas, no kurām 78 finansiāli atbalsta Atveseļošanas un noturības mehānisms un 85 – kohēzijas politikas fondi.

(24) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, tostarp Regulas (ES) 2021/1119 noteiktie klimata mērķi" plānā ir iekļauti 63 pasākumi, no kuriem 52 atbalsta ar ANM. Pasākumi zaļās pārkārtošanās radīto problēmu risināšanai ir iekļauti Čehijas Republikas nacionālajā enerģētikas un klimata plānā. Svarīgākie pasākumi ir reformas *LEX RES I* un *LEX RES II*, ar ko racionalizē atļauju piešķiršanu un atjaunīgo energoresursu iekārtu būvniecību, ievieš energokopienas un izveido Enerģētikas datu centru. Drīzumā *LEX RES III* nodrošinās elastīgāku elektroenerģijas sistēmu. Energoefektivitātes ziņā programmas "Jaunie zaļie ietaupījumi" un "Jaunie zaļie ietaupījumi "Light"" atbalsta ēku padziļinātu renovāciju. Citi relevanti pasākumi ietver sliežu ceļu elektrifikāciju un ritekļu aizstāšanu ar emisiju ziņā efektīvākiem ritekļiem. Šo pasākumu mērķis ir īstenot KVAI tādās politikas jomās kā atjaunīgā enerģija, energoinfrastruktūra un tīkli, energoefektivitāte (adresēti Čehijai 2019., 2020., 2022. un 2023. gadā) un ilgtspējīgs transports (adresēti Čehijai 2019., 2020. un 2023. gadā). Attiecībā uz digitālās pārkārtošanās uzdevumiem vissvarīgākie pasākumi ietver reformas un investīcijas, kuru mērķis ir attīstīt 5G infrastruktūru lauku apvidos un teritorijās, kur tas īpaši nepieciešams, paplašināt 5G signālu pārklājumu, arī transporta koridoros un vilcienos, un atbalstīt rūpnieciskos pētniecības un izstrādes projektus, kuros izmanto 5G. Šie pasākumi attiecas uz (2019. un 2020. gada) KVAI digitālās savienojamības un infrastruktūras politikas jomā.

(25) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "sociālā un ekonomiskā noturība, tostarp Eiropas sociālo tiesību pīlārs" plānā ir iekļauti 48 pasākumi, no kuriem 23 atbalsta ar ANM. Saistībā ar uzdevumiem, kas saistīti ar gudru, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi, vissvarīgākie pasākumi ir likumprojekts par pētniecību, izstrādi, inovāciju un zināšanu nodošanu, investīcijām uzņēmumu digitalizācijā un valsts publiskā iepirkuma stratēģija. Šo pasākumu mērķis ir īstenot (2019., 2020. un 2024. gada) KVAI uzņēmējdarbības vides politikas jomā, arī saistībā ar MVU politiku un pētniecību un inovāciju, kā arī 2019. gada KVAI saistībā ar kvalitātē balstītu konkurenci publiskajā iepirkumā. Attiecībā uz uzdevumiem, kas saistīti ar sociālo un teritoriālo kohēziju, vissvarīgākie pasākumi ir pensiju sistēmas pirmā līmeņa grozīšana, jauna instrumenta "integrācijas darbavieta" izmēģināšana, pirmsskolas bērnu aprūpes pakalpojumu kapacitātes palielināšana, pārkvalifikācija digitālo prasmju jomā un digitālās izglītības attīstīšana. Citi būtiski pasākumi ir grozītais Būvniecības likums un likumprojekts par atbalstu mājokļu jomā. Šie pasākumi attiecas uz (2019., 2022., 2023. un 2024. gada) KVAI, kuru mērķis ir nodrošināt pensiju sistēmas ilgtermiņa fiskālo stabilitāti, 2020. gada KVAI aktīvas darba tirgus politikas un sociālās iekļaušanas jomā, 2019. gada KVAI ar mērķi uzlabot piekļuvi cenas ziņā pieejamai bērnu aprūpei, 2019. un 2020. gada KVAI digitālo prasmju un digitālās mācīšanās pieejamības veicināšanai un 2022. un 2023. gada KVAI par sociālo mājokļu un cenas ziņā pieejamu mājokļu nodrošināšanu. Plānā nav iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir nodrošināt un apgūt prasmes un kompetences, kas vajadzīgas zaļās pārkārtošanās procesam, īstenojot 2023. gada KVAI par izglītību un apmācību. Plānā nav iekļauti pasākumi, kuru mērķis ir samazināt nodokļus un pabalstus, kas attur vecākus atgriezties darbā, īstenojot 2024. gada KVAI par sieviešu lielākas līdzdalības darba tirgū veicināšanu. Attiecībā uz problēmām, kas saistītas ar veselību un ekonomisko, sociālo un institucionālo noturību, vissvarīgākie pasākumi ir Trauksmes cēlēju aizsardzības likums un

likumprojekts par lobēšanu, rīcības plāns cilvēkresursu jomā centrālajām pārvaldes iestādēm un nekustamā īpašuma periodisko nodokļu palielināšana un indeksācija. Ar šiem pasākumiem tiek risināts 2019. gada KVAI pieņemt vēl nepabeigtos korupcijas apkarošanas pasākumus, 2024. gada KVAI stiprināt Čehijas publiskās pārvaldes spēju piesaistīt, noturēt un attīstīt talantus un 2024. gada KVAI palielināt ieņēmumus no regulāriem īpašuma nodokļiem. Plānā nav iekļauti pasākumi veselības aprūpes nozarē, lai īstenotu 2019. gada KVAI nolūkā uzlabot veselības aprūpes sistēmas ilgtermiņa fiskālo stabilitāti. Attiecībā uz nākamās paaudzes politiku vissvarīgākie pasākumi ir pirmsskolas izglītības kvalitātes un pieejamības uzlabošana, atbalsts trešo valstu valstspiederīgo bērnu integrācijai, notiekošā skolotāju apmācības reforma un iekļaušanas izglītībā stiprināšana. Šie pasākumi ir vērsti uz 2019. gada KVAI par izglītības kvalitātes un iekļautības palielināšanu. Plānā nav iekļauti pasākumi augstākās izglītības nozarē, ar kuriem īsteno 2024. gada KVAI par līdzdalības palielināšanu augstākajā izglītībā.

(26) Attiecībā uz kopīgo prioritāti " enerģētiskā drošība" plānā ir iekļauti pasākumi, ar kuriem plānots pievērsties šai kopīgajai prioritātei (nevienu no tiem neatbalsta ANM). Vissvarīgākie pasākumi ietver *LNG* termināļu jaudu nomu un projekta *TAL+* pabeigšanu, lai pakāpeniski atteiktos no Krievijas fosilajām degvielām. Paredzams, ka ar šiem pasākumiem tiks īstenoti 2022. gada KVAI, lai dažādotu fosilo degvielu importu. Turklāt valdība veic pasākumus, lai aizstātu esošos Dukovanu kodolelektrostacijas blokus.

(27) Attiecībā uz kopīgo prioritāti "aizsardzības spējas" plānā ir paredzēts palielināt aizsardzības izdevumus līdz aptuveni 2 % no IKP 2024. gadā saskaņā ar NATO saistībām.

(28) Plānā ir sniegta informācija par to, kā tas saskan ar kohēzijas politikas fondiem un Čehijas atveseļošanas un noturības plānu (ANP) un attiecīgā gadījumā papildina tos. Plānā iekļauto pasākumu lielāko daļu finansē no ANM. Plānā un tā pielikumā visaptveroši atspoguļotas reformas un investīcijas kohēzijas politikas fondos un ANP.

(29) Plānā ir sniegts pārskats par Čehijas publisko investīciju vajadzībām attiecībā uz ES kopīgajām prioritātēm. Attiecībā uz kopīgo prioritāti "taisnīga zaļā un digitālā pārkārtošanās, tostarp atbilstība Eiropas Klimata aktam" investīciju vajadzības ietver enerģētikas nozares pārveidi, atjaunīgo energoresursu attīstīšanu, ēku enerģijas patēriņa un emisiju samazināšanu, 5G mobilā tīkla infrastruktūras attīstīšanu un digitālo publisko pakalpojumu piekļuves vienkāršošanu. Lai nodrošinātu sociālo un ekonomisko noturību, Čehija plāno investēt inovatīvos jaunuzņēmumos un augošos uzņēmumos, veicināt pārkvalifikāciju un tālākizglītību, kā arī palielināt bērnu aprūpes spējas. Lai palielinātu enerģētisko drošību, Čehija plāno atbalstīt lietišķos pētījumus enerģētikas jomā.

**Komisijas novērtējuma secinājums**

(30) Kopumā Komisija uzskata, ka Čehijas plāns atbilst Regulas (ES) 2024/1263 prasībām.

**VISPĀRĪGS SECINĀJUMS**

(31) Saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 17. pantu Padomei būtu jāiesaka Čehijai plānā noteiktā neto izdevumu virzība,

AR ŠO IESAKA ČEHIJAI rīkoties šādi.

(1) Nodrošināt, ka neto izdevumu pieaugums nepārsniedz šā ieteikuma I pielikumā noteiktos maksimumus.

Turklāt Padome aicina Čehiju nodrošināt reformu un investīciju īstenošanu, reaģējot uz galvenajām problēmām, kas apzinātas Eiropas pusgadā, jo īpaši konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, un pievēršoties Savienības kopīgajām prioritātēm.

**I PIELIKUMS**

Neto izdevumu maksimālie pieauguma tempi
(gada un kumulatīvie pieauguma tempi nominālā izteiksmē)
Čehija

| Gadi | | 2025. | 2026. | 2027. | 2028. |
|---|---|---|---|---|---|
| Pieauguma tempi (%) | Katru gadu | 4,5 | 2,5 | 2,6 | 2,9 |
| | Kumulatīvi(*) | 10,1 | 12,9 | 15,8 | 19,2 |

(*) Kumulatīvos pieauguma tempus aprēķina, par bāzes gadu ņemot 2023. gadu.

Strasbūrā,

*Padomes vārdā –*
*priekšsēdētājs*